

Vergaderjaar 2016–2017

25 424

Geestelijke gezondheidszorg

Nr. 329

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2016

In mijn brief van 9 mei 2016 (Kamerstuk 25 424, nr. 313) over het advies van de werkgroep «Vanuit dementie bekeken» en het programma «Samen dementievriendelijk» heb ik u toegezegd uw Kamer nader te informeren over het vervolg van het onderzoeksprogramma Memorabel, de eerste pijler van het Deltaplan Dementie. In deze brief geef ik u deze informatie.

Sinds medio 2013 voert ZonMw het programma Memorabel uit. Dit programma, onderdeel van het Deltaplan Dementie, heeft als doel de kwaliteit van leven van mensen met dementie en de aan hen geleverde zorg en ondersteuning te verbeteren. Voor de periode van 2013 tot en met 2016 heb ik voor de uitvoering van dit programma € 32,5 miljoen beschikbaar gesteld. Uit de door ZonMw uitgevoerde tussenevaluatie¹ blijkt dat in de eerste drie subsidierondes van Memorabel in totaal 43 onderzoeksprojecten zijn gehonoreerd. In de ronde voor kennisvragen uit de praktijk zijn onlangs 9 projecten geselecteerd voor financiering. Daarnaast zijn in het kader van het Joint Programme Neurodegenerative Diseases Research (JPND) 27 projecten met Nederlandse deelname gehonoreerd.

De gehonoreerde onderzoeksprojecten zijn nog niet afgerond. Op basis van de eerste onderzoeksresultaten kan gesteld worden dat de te verwachten uitkomsten van deze onderzoeken een wezenlijke bijdrage zullen leveren aan de kennis over:

- het ontstaan van dementies;
- beschermende en versterkende factoren bij mensen met een genetische aanleg;
- eerdere behandelingsmogelijkheden en effectieve behandelingen;
- verbeteringen in diagnostiek;
- preventiemogelijkheden;

¹ http://www.zonmw.nl/fileadmin/documenten/Memorabel/160404_Tussenevaluatie_Memorabel_fase_1_-_Versie_publicatie.pdf

- effectieve hulp en ondersteuning voor mantelzorgers;
- kosteneffectieve dementiezorg;
- optimale organisatie van zorg;
- zorgtrajecten voor thuiswonende mensen met dementie.

Deelname aan JPND-onderzoeksprojecten vergroot niet alleen de kennis over dementie, maar biedt bovendien Nederlandse onderzoekers de mogelijkheid in grotere, internationale onderzoeken deel te nemen. Daarbij is over het algemeen grote waardering voor de inbreng van Nederlandse onderzoekers. Dit blijkt onder meer uit het relatief grote aantal ingediende onderzoeksvorstellen met deelname van Nederlandse onderzoekers. Deelname biedt ook mogelijkheden voor samenwerking op internationaal terrein buiten deze onderzoeken. Dit is een stimulans voor het Nederlands onderzoek.

De Memorabel onderzoeksprojecten zijn redelijk evenwichtig verdeeld over de vier thema's van het programma:

- oorsprong en mechanisme van de ziekte;
- diagnostiek;
- behandeling en preventie;
- doelmatige zorg en ondersteuning.

Het programma Memorabel vormt de onderzoekspijler van het Deltaplan Dementie. ZonMw voert bij het Deltaplan de coördinatie van het onderzoeksdeel uit. Het Deltaplan heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een partner van veld en overheid bij niet alleen onderzoek, maar ook het bijeen brengen van relevante partijen en de ontwikkeling van een dementievriendelijke samenleving. Ook is een start gemaakt met het opstellen van een programma voor het verbeteren van dementiezorg.

Het onderzoeksprogramma Memorabel had bij de aanvang in 2013 een beoogde duur van acht jaar. De voorlopige resultaten van Memorabel zijn voor mij aanleiding om ook voor de geplande vervolperiode van vier jaar, dus van 2017 tot en met 2020, een bedrag van in totaal € 32 miljoen beschikbaar te stellen. Dit voornemen is opgenomen in de Rijksbegroting 2017. Van dit bedrag zal een nader te bepalen bedrag benut worden voor de deelname van Nederlandse onderzoekers aan JPND. Binnen Memorabel zijn ervaringen opgedaan met publiekprivate samenwerking. Bij het beschikbaar stellen van middelen voor het vervolg van Memorabel verwacht ik dat deze middelen zullen worden aangevuld met bijdragen uit de private sector. In de toekenning aan ZonMw zal ik daarover voorwaarden stellen.

Ik heb het bestuur van ZonMw verzocht een programmatekst op te stellen voor verlenging van het onderzoeksprogramma Memorabel voor de periode 2017 – 2020. Hierbij zal uitgegaan worden van dezelfde vier hoofdthema's als in de eerste periode:

- oorsprong en mechanisme van de ziekte;
- diagnostiek;
- behandeling en preventie;
- doelmatige zorg en ondersteuning.

Op vergelijkbare wijze als bij de totstandkoming van de programmatekst voor het eerste onderzoeksprogramma Memorabel, heeft ZonMw een brede consultatie in het dementieveld uitgevoerd. Daarbij is naar voren gekomen dat op sommige onderdelen een lichte accentverschuiving moet worden aangebracht. Recente onderzoeksinzichten en de effecten van de hervorming langdurige zorg gaven mij aanleiding ZonMw te vragen ook gerichte aandacht te besteden aan preventie van dementie en aan

multidisciplinaire samenwerking in de zorg voor en ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Na vaststelling van de programmatekst dit najaar, is deze beschikbaar op de website van ZonMw. De voortgangsrapportage van Memorabel zal begin 2018 op deze website gepubliceerd worden.

Ik heb er vertrouwen in dat met deze investering een verdere stimulans wordt gegeven aan het dementie-onderzoek in Nederland en dat zowel de mens met dementie van nu als de mens met dementie in de toekomst gebaat zal zijn bij de onderzoeksuitkomsten.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn